

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

01.04.2020

п.г.т. Алексеевское

№ 33

**Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районында
гражданнар оборонасын оештыру
һәм алып бару турындагы
нигезләмәне раслау хакында**

«Граждан оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә граждан оборонасы турындагы Нигезләмәне раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң 2007 елның 26 ноябрәндәге 804 номерлы карары, «Татарстан Республикасында гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында» 2008 елның 22 ноябрәндәге ПУ-598 номерлы Татарстан Республикасы Президенты Указы, «Татарстан Республикасында гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 27 гыйнварындагы ПУ-27 номерлы Татарстан Республикасы Президенты Указы, «Муниципаль берәмлекләрдә һәм оешмаларда гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында» 2008 елның 14 ноябрәндәге 687 номерлы Россия гадәттән тыш хәлләр министрлығы боерыгы, «Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлығының 2008 елның 14 ноябрәндәге 687 номерлы боерыгы белән расланган муниципаль берәмлекләрдә һәм оешмаларда гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турындагы Нигезләмәгә үзгәрешләр кертү турында» 2019 елның 24 декабрәндәге 776 номерлы Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлығының боерыгы нигезендә, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районында гражданнар оборонасы чараларын һәрьяклап тәмин итүне оештыру максатларында

каrar кылам:

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районында гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында кушымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. «Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районында гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турындагы нигезләмәне

раслау хакында» 2016 елның 11 ноябрәндәге 60 номерлы Алексеевск муниципаль районы башлыгының карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә, Алексеевск муниципаль районы оешмалары һәм учреждениеләре житәкчеләренә граждан оборонасын оештыру һәм алып бару турындагы Нигезләмәне гамәлдәге законнар нигезендә әзерләүне һәм раслауны тәкъдим итәргә.

4. Әлеге карарны Алексеевск муниципаль районының рәсми сайтында, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе Н.К.Кадыровка йөкләргә.

Муниципаль район башлыгы

С.А.Демидов

Алексеевск районы башлыгының
_____ елның _____
_____ номерлы карарына
кушымта

**Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районында
гражданның оборонасын оештыру һәм алып бару турында
нигезләмәләр**

1. Әлеге Нигезләмә «Гражданның оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданның оборонасы турында нигезләмәне раслау хакында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 2007 елның 26 ноябрәндәге 804 номерлы карары, «Татарстан Республикасында гражданның оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында» Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 22 ноябрәндәге ПУ-598 номерлы Указы, Россия Федерациясә Гражданның оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижеләрен бетерү министрлыгының «Муниципаль берәмлекләрдә һәм оешмаларда гражданның оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау турында» 2008 елның 14 ноябрәндәге 687 номерлы карары нигезендә эшләнгән һәм Татарстан Республикасы гражданның оборонасын оештыруның һәм алып баруның төп юнәлешләрен, шулай ук Алексеевск (алга таба - Алексеевск) муниципаль районында гражданның оборонасын оештыруның һәм үткәрүенә төп юнәлешләрен билгели.

2. Алексеевск муниципаль районында гражданның оборонасы буенча чаралар Алексеевск муниципаль районында гражданның оборонасын алып баруға эзерлек кысаларында оештырыла.

3. Гражданның оборонасын алып баруға эзерлек халыкны яклауға эзерлек гамәлләрен, хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килә торган хәвеф-хәтәрләрдән матди һәм мәдәни кыйммәтләренә алдан ук үтәүдән гыйбарәт, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килгәндә һәм еллык план нигезендә гамәлгә ашырыла, ул гражданның оборонасы мәсьәләләре буенча төп чараларны, Алексеевск муниципаль районының гадәттән тыш хәлләренә кисәтүне һәм бетерүне күздә тоту (алга таба - Алексеевск муниципаль районының төп чаралары планы).

4. Алексеевск муниципаль районының төп чаралары планы бер елга Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан эшләнә, һәм ул гражданның оборонасы бурычларын һәм гадәттән тыш хәлләренә кисәтү һәм бетерү бурычларын махсус вәкаләтле орган, Татарстан Республикасы буенча - Россия Федерациясә Гражданның оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижеләрен бетерү министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсә (алга таба - Россия Гадәттән тыш хәлләр

министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе) белән килештерелә.

Гражданнар оборонасын алып бару һәм алып бару буенча төп чараларны планлаштыру, хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар аркасында жиңелүнең заманча чараларын куллану нәтижәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы мөмкин булган террорчылык актлары һәм гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә Алексеевск муниципаль районы территориясендә килеп чыгарга мөмкин булган хәлне һәрьяклап бәяләүне исәпкә алып башкарыла.

5. Муниципаль дәрәжәдә гражданнар оборонасын алып баруға эзерлек муниципаль берәмлектә граждан оборонасын оештыру һәм алып бару турындагы нигезләмә белән билгеләнә һәм Алексеевск муниципаль районы территориясендә халыкны яклау чараларын, хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килә торган хәвәфләрден, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килгәндә барлыкка килә торган хәвәфләрден планлаштырудан гыйбарәт.

Муниципаль дәрәжәдә гражданнар оборонасын алып бару гражданнар оборонасы планы һәм Алексеевск муниципаль районы халкын яклау планы нигезендә гамәлгә ашырыла һәм Алексеевск муниципаль районы территориясендә халыкны, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килә торган куркынычлардан, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда яклау чараларын үтәүдән гыйбарәт.

6. Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы хәрби вакытта табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү гамәлләрен үтәүне тәмин итү күләмен, тәртибен, ысулларын һәм срокларын билгели.

Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү һәм гражданнар оборонасы чараларын тыныч вакытта үтәү табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча гамәлләр планы нигезендә башкарыла.

6.1. Алексеевск муниципаль районы территориясендә гражданнар оборонасы гамәлләренең үтәлешен тәмин итү гражданнар оборонасы идарәсе, көчләре һәм чаралары, гадәттән тыш хәлләрне кисәтүнең һәм бетерүнең бердәм дәүләт системасы органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты Алексеевск муниципаль районы территориясендә гражданнар оборонасы буенча чаралар үткәрүне тәмин итүче оешмалар исемлеген билгели.

7. Гражданнар оборонасы өлкәсендәге вәкаләтләр нигезендә гражданнар оборонасы өлкәсендәге бурычларны хәл итү максатларында Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты көчләр, акчалар, гражданнар оборонасы объектлары, матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын булдыра һәм үз эченә ала, гражданнар оборонасы чараларын планлаштыра һәм гамәлгә ашыра.

8. Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты карары буенча коткару хезмәтләре (медицина тәминаты һәм санитария-эпидемиология күзәтчелеге, инженерлык, коммуналь-техник, янгынга каршы, жәмәгать

тәртибен саклау, хайваннарны һәм үсемлекләргә яклау, хәбәр итү һәм элемтә, ягулык-майлау материаллары, энергетика, сәүдә һәм туклану белән юл-транспорт тәэмин итү) төзелергә мөмкин, аларның эшчәнлеген оештыру һәм тәртипләре коткару хезмәтләре турындагы тиешле нигезләмәләрдә аларны булдыручы органнар һәм оешмалар тарафыннан билгеләнә.

Коткару хезмәте составына гражданлык оборонасы буенча чаралар үткәргү, авария-коткару формированиеләре гамәлләрен һәрьяклап тәэмин итү һәм хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерү өчен билгеләнгән идарә органнары, көчләр һәм гражданның оборонасы чаралары керә.

Коткару хезмәтләренең төре һәм саны гражданның оборонасы һәм халыкны яклау планнары нигезендә башкарыла торган күләмне һәм характерны исәпләп чыгару нигезендә билгеләнә.

Алексеевск муниципаль районының коткару хезмәте турында нигезләмә коткару хезмәте житекчесе тарафыннан эшләнә, Татарстан Республикасының тиешле коткару хезмәте житекчесе белән килештерелә һәм Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән раслана.

Алексеевск муниципаль районында гражданның оборонасы көчләрен һәм чараларын булдыру һәм аларның эзерлеген тәэмин итү белән методик житекчелек итү, шулай ук бу өлкәдә контрольне Россия Федерациясе Градданның оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрен бетерү министрлыгы (алга таба - Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы) һәм Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе башкара.

9. Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан эвакуация чараларын планлаштыру, эзерләү һәм үткәргү өчен, вакытыннан алда тыныч вакытта эвакуация комиссиясе төзелә. Эвакуация комиссиясен Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитеты житекчесе урынбасары житекли. Эвакуация комиссиясе эшчәнлеген Алексеевск муниципаль районы гражданның оборонасы житекчесе раслаган эвакуация комиссиясе турындагы нигезләмә белән регламентлана.

10. Тыныч вакытта гражданның оборонасы көчләре табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә кисәтү һәм бетерү чараларында катнашу өчен жәлеп ителергә мөмкин.

Гадәттән тыш хәлләргә бетерү өчен тыныч вакытта гражданның оборонасы көчләрен һәм чараларын жәлеп итү турындагы карарны Алексеевск муниципаль районының гражданның оборонасы көчләре тарафыннан булдырылган эшкә карата гражданның оборонасы житекчесе кабул итә.

11. Алексеевск муниципаль районы территориясендә гражданның оборонасы житекчелеген Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты житекчесе башкара.

Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитеты житекчесе гражданның оборонасы һәм халыкны яклау чараларын оештырган һәм уздырган өчен шәхси жаваплылык тотат.

12. Алексеевск муниципаль районында гражданнар оборонасы белән идарә итүне гамәлгә ашыручы орган - гражданнар оборонасы өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә вәкаләтле, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә төзелә торган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча структур бүлекчә.

Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты гражданнар оборонасы өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә вәкаләтле структур бүлекчәне гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча комплекташтыра, аларның функциональ вазыйфаларын һәм штат расписаниесен эшли һәм раслый.

Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча гражданнар оборонасы өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә вәкаләтле структур бүлекчә житәкчесе турыдан-туры Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенә буйсына.

13. Граждан оборонасы буенча оештырылган һәм планлы чаралар үткәрүне тәмин итү, шул исәптән тыныч һәм сугыш вакытында фаразлана торган һәм килеп чыккан куркынычлар турында халыкка үз вакытында хәбәр итү максатларында Алексеевск муниципаль районы территориясендә гражданнар оборонасы өлкәсендә мәгълүмат жыю һәм аны алмашу оештырыла.

Алексеевск муниципаль районы территориясендә мәгълүмат жыю һәм алмашу «Алексеевск муниципаль районының Гражданлык яклау идарәсе» муниципаль казна учреждениесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына мәгълүмат бирә.

14. Муниципаль дәрәжәдә гражданнар оборонасы чаралары федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы гражданнар оборонасы житәкчесенә күрсәтмә документлары, шулай ук әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

15. Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты гражданнар оборонасы өлкәсендәге бурычларны хәл итү максатларында түбәндәге төп чараларны планлаштыра һәм гамәлгә ашыра:

15.1 Гражданнар оборонасы өлкәсендә халыкны әзерләү буенча:

Алексеевск муниципаль районы үзенчәлекләрен исәпкә алып һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган якинча программалар, эшләүче халыкны, вазыйфай затларны һәм гражданнар оборонасы хезмәткәрләрен, Алексеевск муниципаль районы формираниеләренә һәм хезмәтләренә шәхси составын әзерләүнең якинча программалары нигезендә эшләү;

хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килә торган хәвеф-хәтәрләрдән саклану ысулларын Алексеевск муниципаль районы халкын оештыру һәм әзерләү, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килгәндә;

Алексеевск муниципаль районы формираниеләренә һәм хезмәтләренә шәхси составын әзерләү;

гражданнар оборонасы буенча өйрәнүләр һәм күнегүләр үткәрү;

Алексеевск муниципаль району территориясендә урнашкан хезмәткәрләрне, формированиеләрнең һәм хезмәтләрнең шәхси составын әзерләүне оештыру-методик житәкчелек итү һәм тикшереп тору;

гражданнар оборонасы буенча укыту-консультация пунктларын булдыру, жиһазлау һәм аларның эшчәнлеген оештыру, шулай ук тиешле лицензиясе булган өстәмә һөнәри белем бирү мәгариф учреждениеләрендә Алексеевск муниципаль районының вазыйфай затларының һәм граждан оборонасы хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрүне тәмин итү;

гражданнар оборонасы өлкәсендәге белемнәрне пропагандалау.

15.2. Хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә килеп чыга торган хәвәфләр турында халыкка хәбәр итү буенча, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда:

халыкка үзәкләштерелгән хәбәр итү системасын даими әзерлектә тоту, аны реконструкцияләү һәм модернизацияләү;

кешеләр күпләп жыела торган урыннарда халыкка хәбәр итүнең һәм мәгълүмат бирүнең махсуслаштырылган техник чараларын урнаштыру;

мәгълүмат тапшыруның Россия Федерациясе бердәм электр элементәсе челтәре, радио-, үткәргеч һәм телевизион тапшырулар чаралары һәм башка техник чаралары чараларынан комплекслы файдалану;

гражданнар оборонасы өлкәсендә мәгълүмат жыю һәм аны алмашу.

15.3. Халыкны эвакуацияләү буенча, матди һәм мәдәни кыйммәтләр куркынычсыз районнарда:

халыкны эвакуацияләү чараларын, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне хәвәф-хәтәр зоналарынан имин районнарда планлаштыруны, әзерләүне һәм уздыруны оештыру, шулай ук сугыш вакытында үз эшчәнлеген давам итүче оешмалар хезмәткәрләрен һәм мөмкин булган хәвәф-хәтәр зоналарда гражданнар оборонасы буенча чаралар үтәүне тәмин итүче оешмалар хезмәткәрләрен урнаштыру;

халыкны урнаштыру өчен куркынычсыз районнар, эвакуацияләнергә тиешле матди һәм мәдәни кыйммәтләр әзерләү;

эвакуация органнары эшчәнлеген оештыру һәм оештыру, шулай ук аларның шәхси составын әзерләү.

15.4. Халыкка индивидуаль һәм күмәк яклау чаралары:

гражданнар оборонасының саклау корылмаларын һәм аларның тормыш-көнкүрешне тәмин итү системаларын билгеләү һәм аларга техник хезмәт күрсәтү буенча файдалануга даими әзерлек хәлендә тоту, саклап калу, аларны саклап калу, тоту;

тыныч вакытта һәм гражданнар оборонасын тыныч вакытта сугыш вакытына ярлыландырылган биналардан һәм жир асты пространствосының башка корылмаларынан халыкны яшерү өчен күчәргәндә;

сугыш вакытында гражданнар оборонасының житешми торган саклау корылмаларын планлаштыру һәм төзүне оештыру;

жир асты кинлегенә башка корылмаларында һәм гражданнар оборонасының яклау корылмаларында халыкның яшеренүен тәмин итү;

халыкны индивидуаль яклау чараларын билгеләү буенча туплау, саклау, агарту һәм алардан файдалану;

халыкка индивидуаль яклау чараларын бирүне һәм коллектив яклау чараларын билгеләнгән срокларда бирүне тәмин итү.

15.5. Яктылык һәм башка төр маскировка:

маскировкага тиешле объектлар исемлеген билгеләү;

гражданнар оборонасы буенча билгеләнгән тәртиптә кертелгән территорияләргә комплекслы маскировкаларны гамәлгә ашыру планнарын эшләү;

яктылык һәм маскировканың башка төрләре буенча чаралар уздыру өчен кирәкле материал-техник чаралар запасларын билгеләү буенча файдалануга даими әзерлек хәлендә булдыру һәм аларны хуплау.

15.6. Хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр һәм террорчылык актлары очрагында халык өчен куркыныч барлыкка килгән очракта авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару буенча:

гражданнар оборонасының кирәкле көчләрен һәм чараларын, гадәттән тыш хәлләргә кисәтүнең һәм бетерүнең бердәм дәүләт системасын булдыру, жиһазлау һәм әзерләү, шулай ук аларның гамәлләрен планлаштыру;

авария-коткару һәм башка ашыгыч эшләргә һәрьяклап тәмин итү өчен матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын билгеләү буенча файдалануга даими әзерлектә булдыру һәм ярдәм итү.

15.7. Хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә зыян күргән халыкны беренче чиратта тормыш белән тәмин итү:

халыкның беренче чираттагы тереклек тәмин ителешен планлаштыру һәм оештыру;

матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын билгеләү буенча файдалануга даими әзерлектә булдыру һәм аларны саклап калу;

халыкны азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарлар белән нормалаштырылган тәмин итү;

халыкка коммуналь-көнкүреш хезмәтләре күрсәтү;

зыян күргән халык арасында санитария-гигиена һәм эпидемиягә каршы чаралар үткәру;

дәвалау-эвакуация чараларын үткәру;

имин районда кирәкле дәвалау базасын жәелдерү, аны энергия белән тәмин итүне һәм су белән тәмин итүне оештыру;

халыкка беренче ярдәм күрсәтү;

торақсыз калган халыкның санын билгеләү;

зыян күргән торақ фондының хәлен бәяләү, аны зыян күргән халыкны урнаштыру өчен куллану мөмкинлеген ачыклау;

зыян күргән халыкны ял йортларында, пансионатларда һәм башка сәламәтләндерү учреждениеләрендә, вакытлы торақларда (жыелма йортларда,

палаткаларда, землянкаларда) урнаштыру, шулай ук аны сакланып калган торак фонды майданында күчереп утырту;

халыкка мэгълүмати-психологик ярдәм күрсәтү.

15.8 Хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килгән янгыннарда каршы көрәш:

муниципаль янгын саклау эшчәнлеген оештыру һәм оештыру, аны гражданнар оборонасы өлкәсендә эзерләүне оештыру һәм янгыннан саклануның башка төрләре белән хезмәттәшлек итү;

авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр үткәрелгән районнарда һәм гражданнар оборонасы буенча билгеләнгән тәртиптә хәрби вакытта кертелгән оешмаларда янгыннарны сүндерүне оештыру;

янгыннарны сүндерү өчен химик реагентлар запасларын алдан ук булдыру.

15.9. Радиоактив, химик, биологик һәм башка йогынтыга (пычрануга) дучар булган районнарны ачыклау һәм билгеләү буенча:

Алексеевск муниципаль районы территориясендә радиация, химия, биологик хәлне күзәтү һәм тикшереп тору функцияләрен гамәлгә ашыручы махсулаштырылган учреждениеләрне, федераль башкарма хакимият органнары, Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары һәм оешмалары бүлекчәләрен һәм хезмәтләрен - гражданнар оборонасын күзәтү һәм лаборатор контрольдә тоту чөлтәрен булдыру һәм аларның эзерлеген тәмин итү;

радиоактив пычрануга дучар булган территорияләрдә радиация саклану режимнарын көртү.

15.10. Халыкны санитар эшкөртү, биналарны һәм корылмаларны зарарсызландыру, техниканы һәм территорияләрне махсус эшкөртү буенча:

дезактивлаштыручы, дегазияләүче һәм дезинфекцияләүче матдәләр һәм эремәләр запасларын алдан ук булдыру;

халыкны санитар эшкөртү өчен көчләрне булдыру һәм жиһазлау, биналарны һәм корылмаларны зарарсызландыру, техниканы һәм территорияләрне махсус эшкөртү, аларны гражданнар оборонасы өлкәсендә эзерләү;

халыкны санитар эшкөртү, биналарны һәм корылмаларны зарарсызландыру, техниканы һәм территорияләрне махсус эшкөртү чараларын үткөрүне оештыру.

15.11. Хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә зыян күргән районнарда тәртипне торгызу һәм саклау, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр һәм террорчылык акцияләре нәтижәсендә:

жәмәгать тәртибен саклау көчләрен булдыру һәм жиһазлау, аларны гражданнар оборонасы өлкәсендә эзерләү;

жәмәгать тәртибен торгызу һәм саклау, гражданнар оборонасы көчләрен күрсәтү һәм халыкны эвакуацияләү маршрутларында юл хәрәкәте куркынычсызлыгын тәмин итү;

авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр уздыру өчен гражданнар оборонасы көчләренә тоткарлыксыз хәрәкәтен тәмин итү;

үткөрү режимын гамэлгә ашыру һәм жинелү учакларында жәмәгать тәртибен тоту;

эчке эшләр органнары тарафыннан мәжбүри сакланырга тиешле объектларны, юридик һәм физик затларның мөлкәтен шартнамәләр буенча саклауны көчәйтү, караучысыз калган мөлкәтне саклау буенча чаралар күрү.

15.12. Сугыш вакытында кирәкле коммуналь хезмәтләрнең эшчәнлеген ашыгыч торгызу мәсьәләләре буенча:

коммуналь хезмәтләрнең хәрби вакыт шартларында эшләүгә әзерлеген тәмин итү, аларның гамәлләрен планлаштыру;

газ белән тәмин итүнең, энергия белән тәмин итүнең, су белән тәмин итүнең, су бүлөп чыгаруның һәм канализациянең зарарланган системаларын ремонтлау өчен жиһазлар һәм запас частьләр запасларын булдыру;

су чистарту, төчеләндерү һәм транспортлау өчен мобиль чаралар резервын булдыру һәм әзерләү;

суүткәргеч станцияләрдә реагентларның, реактивларның, консервантларның һәм дезинфекцияләү чараларының кирәкле запасларын булдыру;

резервуар һәм савытлар, жыелма-жыю торбаүткәргечләре, мобиль резерв һәм автоном энергия чыганаклары, халыкны коммуналь тәмин итүне оештыру өчен жиһазлар һәм техник чаралар запасларын булдыру.

15.13. Хәрби вакытта мәетләрне ашыгыч жирләү буенча:

вакытлыча, тыныч вакытта, мөмкин булган жирләү урыннарын билгеләү;

мәетләрне күмү чараларын тәмин итү өчен гражданнар оборонасы көчләрен һәм чараларының әзерлеген тәмин итү, шул исәптән махсулаштырылган ритуаль оешмалар базасында;

һәлак булганнарның мәетләрен (калдыкларын) күмү урынын жиһазлау;

гәүдәләрне эзләү, аларны ачыклау урыннарын теркәү, аларны алу һәм беренчел эшкәртү, танып белү һәм документлаштыру, һәлак булганнарны ташу һәм күмү эшләрен оештыру;

санитар-эпидемиологик күзәтчелекне оештыру.

15.14. Хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы низаглар аркасында, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә халыкны исән калу өчен кирәкле оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын тәмин итү буенча:

икътисадның тотрыклы эшләвен арттыру буенча тыныч һәм сугыш чорында комиссия төзү һәм аны оештыру;

икътисад һәм инфраструктура объектларын, шулай ук төзелеш нормалары таләпләре һәм гражданнар оборонасының инженер-техник чараларын гамәлгә ашыру кагыйдәләре нигезендә житештерү чараларын рациональ урнаштыру;

комплекслы маскировка буенча куркыныч чорда чараларны планлаштыру һәм уздыру;

энергия белән тәмин итү һәм су белән тәмин итү системаларының һәм чыганакларының ышанычлылыгын арттыруга юнәлдерелгән чаралар эшләү һәм уздыру;

тыныч һәм сугыш вакытында гражданнар оборонасының инженер-техник чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру, шул исәптән төзелеш проектларында;

икътисад объектларында сугыш вакытында эшне дәвам итә торган авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне планлаштыру, эзерләү һәм уздыру;

житештерү процессын торгызу өчен кирәкле матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын алдан ук булдыру;

документациянең иминият фонды булдыру;

аларга заманча жиңелү чаралары йогынтысында житештерү фондларын яклауның нәтижәләлеген арттыру.

15.15. Гражданнар оборонасы көчләренең һәм чараларының даими эзерлеген тәмин итү мәсьәләләре буенча:

гражданнар оборонасы көчләрен заманча техника һәм жиһазлар белән тәмин итү;

гражданнар оборонасы көчләрен гамәлләргә эзерләү, гражданнар оборонасы буенча өйрәнүләр һәм күнегүләр уздыру;

гражданнар оборонасы көчләренең гамәлләрен планлаштыру;

үзара хезмәттәшлек тәртибен һәм гражданнар оборонасы көчләрен һәм чараларын жәлеп итү тәртибен билгеләү, шулай ук аларның гамәлләрен һәрьяклап тәмин итү.

16. Алексеевск муниципаль районының гражданнар оборонасы чараларын финанслау гамәлдәге законнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Совет Аппараты житәкчесе

А.С.Харитонов